

KESKKONNAAMET

Annaliisa Kaaremaa
Riigimetsa Majandamise Keskus
annaliisa.kaaremaa@rmk.ee

Teie 30.01.2026

Meie 26.02.2026 nr 7-11/26/2041-2

Kooskõlastus hooldustöödeks Varbola linnuse piiranguvööndis

Austatud Annaliisa Kaaremaa

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks looduskaitsetöö lähteülesande Varbola muinaslinnus (tööobjekti ID: 420).

Lähteülesandega kavandatakse töid Varbola rannamoodustiste maastikukaitseala Varbola linnuse piiranguvööndis. Ühtlasi kattub tööala kaitstava looduse üksikobjekti Varbola maalinna tammed (Varbola linnuse tammed) piiranguvööndiga.

Kavandatud tööd on jätkuks 2014. aastal alanud hooldustöödele ning tööde täpsem kirjeldus on toodud lähteülesandes.

Varbola linnuse piiranguvööndi kaitse-eesmärk on ajaloolis-kultuurilise ja teadusliku väärtusega Varbola linnamäe, Varbola linnuse tammede, Varbola ohvrikivi, püstkiviriku (*Saxifraga adscendens*), serva-kilpsambliku (*Peltigera collina*), kääv-neersambliku (*Nephroma resupinatum*), väikese nõgisambliku (*Parmeliella triptophylla*), ruske nuisambliku (*Sclerophora coniophaea*) ja nende liikide kasvukohtade kaitse¹. Neist vaid viimast liiki ei ole seni teada lähteülesandes planeeritud tööobjekti alalt. Lisaks eelloetletud liikidele asuvad linnuse territooriumil ka II kaitsekategooria liikide pruun raunjala (*Asplenium trichomanes*) ja jumalakäpa (*Orchis mascula*) ning III kaitsekategooria liikide pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*), hariliku kopsusambliku (*Lobaria pulmonaria*) ja hariliku neersambliku (*Nephroma parile*) elupaigad, kusjuures kopsusambliku puhul on tegu väga esindusliku populatsiooniga.

Lähteülesandes tööde kirjelduses on arvesse võetud varasemalt Keskkonnaameti poolt antud soovitusi ja tingimusi, et tagada kaitstavate liikide soodne seisund ja vältida nende kahjustamist. Kaitsealustest samblikest lähtuvalt on lisatud töö kirjeldusse jämedamate lamatüvede ja noorte puude valikuline säilitamine.

Planeeritud hooldustööd on vajalikud eelkõige püstkiviriku soodsa seisundi tagamiseks. Üheaastase taimena vajab püstkivirik valgusrikkaid paljandeid, kus konkurents teiste taimeliikidega on väike, kuid üldjuhul ei püsi sellised kooslused ilma hoolduseta.

---

¹ Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määrus nr 33 „Varbola rannamoodustiste maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi kaitse-eeskiri) § 13 lg 2
Roheline 64 / 80010 Pärnu linn/ Tel 662 5999 / e-post: info@keskkonnaamet.ee / www.keskkonnaamet.ee /
Registrikood 70008658

Püstkivirikule on hea, kui peale hooldustöid ja enne uut vegetatsiooniperioodi ei jõuaks kasvada kõrget rohtu. Seega on igati sobilik lähteülesandes hooldustöödeks planeeritud ajavahemik 1.augustist 1.septembrini, mis ühtlasi jääb ka väljapoole lindude pesitsusperioodi (mis kestab 15.03–31.07).

Töö kirjeldusest selgub, et madalalt trimmerdamist plaanitakse teha kogu püstkiviriku kasvukohas. Alates 2024. aastast on püstkiviriku elupaik laiem. Kuna uued elupaiga lahustükid asuvad linnusevalli põhjapoolsemas osas, mis on päikesele avatum, siis seal tuleb trimmerdatud rohi linnusevallilt päris maha riisuda. Nii kujuneb kogu linnusevalli külg liigile sobivaks.

Kuna püstkiviriku elupaik kattub II kaitsekategooria liigi pruuni raunjala (*Asplenium trichomanes*) elupaigaga KLO9343632, siis tuleb jälgida, et tööde käigus ei vigastataks pruuni raunjala isendeid (alamkirje 1 170 244 888 asukohas).

Lähteülesandes on planeeritud lõigatud võsa põletamist. Lõkketegemine kaitsealal on lubatud õuemaal ja kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud, muudel juhtudel on lõkketegemine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul².

Kuna koristatud materjali plaanitakse põletada varasematel aastatel kasutatud lõkkekohtadel ja need on väljaspool püstkiviriku kasvuala, linnusevalli ja linnusehoovi, ei kahjusta see kaitseväärtusi.

Keskkonnaamet kooskõlastab³ Varbola muinaslinnuse (tööobjekti ID: 420) looduskaitselise töö lähteülesande (ID 5228) järgmistel tingimustel:

- 1) Püstkiviriku elupaigas vähemalt päikesele avatud külgedel riisutakse trimmerdatud materjal ära kogu nõlva ulatuses;
- 2) uute murdunud puude asukohtades valitakse ja märgistatakse noored kasvama jäetavad puud (eelistatult laialehised liigid) enne võsa eemaldamise töid;
- 3) tööde käigus tuleb vältida pruuni raunjala isendite kahjustamist;
- 4) kuna ei saa eeldada, et töö tegija tunneks kaitsealuseid samblikke, siis ettevaatusprintsipist lähtuvalt tuleb tööde käigus hoiduda puude jalamil ja lamapuudel kasvavate sammalde ja samblike kahjustamisest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Eike Tammekänd
juhataja asetäitja
loodushoiutööde osakond

Rita Miller 53011496
rita.miller@keskkonnaamet.ee

---

² kaitse-eeskiri § 5 lg 2

³ kaitse-eeskiri § 3 ja 7